

УДК 336.717.061

Болгар Т.М.,
к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи
Кременчуцький інститут Дніпропетровського університету ім. А.Нобеля

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПРОБЛЕМНИХ БОРГІВ У СУЧАСНІЙ БАНКІВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ УКРАЇНИ

Bolgar T.M.,
cand.sc.(econ.), assoc. prof., head of finance and banking department
Kremenchug institute Alfred Nobel Dnepropetrovsk university

RESTRUCTURING OF PROBLEM DEBTS IN THE MODERN BANK PRACTICE OF UKRAINE

Постановка проблеми. Чинними законодавством України передбачені механізми надання кредитів банківськими установами, а також їх погашення позичальниками. Зазначені питання повною мірою регулюються статтею 1054 Цивільного кодексу України і здійснюються суб'єктами правовідносин виключно на договірних умовах [1].

Невиконання сторонами договірних зобов'язань, а також незгода з діями банку призводить до виникнення спорів, вирішення яких здійснюється у судовому порядку. Однак, вирішення питань непогашення проблемних кредитів у такий спосіб не влаштовує позичальника, а також не повною мірою задовольняє банківську установу, що надала кредитні кошти.

Одним з найдієвіших механізмів врегулювання проблем щодо погіршення якості кредитних портфелів банківських установ є проведення реструктуризації проблемних заборгованостей окремих позичальників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зазначена проблема особливої актуальності набуває у кризові для економіки країни періоди. Тому підвищений інтерес з боку провідних науковців є обґрунтованим. Вивченням причин виникнення проблемної заборгованості у банках займалися такі вітчизняні вчені та дослідники, як Барановський О.І. [2], Волохов В.І. [3], Геєць В.М. [4], Дядечко Л.М. [5], Коваленко В.В. [6], Прийдун Л.М. [7], Рясних Є.Г. [8], Смулов А.М. [9], Стігліц Дж. [10] та інші науковці. Однак, як свідчить аналіз результатів дослідження, ще не достатньо вивчені питання реструктуризації проблемних боргів у сучасній банківській практиці України.

Постановка завдання. Метою дослідження є розробка теоретичних, методологічних положень і практичних рекомендацій щодо управління якістю кредитного портфеля банку шляхом реструктуризації проблемних боргів у сучасній банківській практиці України.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою забезпечення стабільності діяльності банків та створення сприятливих умов для виконання позичальниками зобов'язань за кредитами, своєчасного виконання банками зобов'язань перед вкладниками і кредиторами, уникнення небажаних наслідків, що можуть поставити під загрозу безпеку коштів, довірених банкам, а також беручи до уваги найкращу банківську практику та світовий досвід у цій сфері, керуючись статтею 99 Конституції України, статтями 7, 15 та 55 Закону України «Про Національний банк України», статтями 66 та 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність» Правлінням Національного банку України було прийнято постанову від 03.06.2009 № 328 «Про заходи щодо забезпечення погашення кредитів». Ця постанова визначає заходи, що дозволено запроваджувати банкам у разі прийняття рішення про реструктуризацію заборгованості позичальників, після погодження їх з позичальниками [11].

З 09.01.2009 набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони банкам змінювати умови договору банківського вкладу та кредитного договору в односторонньому порядку» від 12.12.2008 № 661-VI, згідно з яким банкам забороняється в односторонньому порядку збільшувати розмір відсоткової ставки за кредитними договорами або зменшувати її розмір за договорами банківського вкладу (крім вкладу на вимогу), за винятком випадків, встановлених законом [12].

Національний банк України постановою Правління від 03.06.2009 № 328 звернув увагу керівників банків на неухильне дотримання цього закону.

Отже, явище реструктуризації проблемних боргів перед банківськими установами стає все більш поширеним у сучасній банківській практиці України. Однак, на наше переконання, визначення поняття реструктуризації проблемного кредитного договору потребує певного вдосконалення та впорядкування.

ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» під реструктуризацією боргу пропонує розуміти зміну попередньо встановлених умов кредиту, коли змінюється графік погашення кредиту та при цьому здійснюється або продовження терміну кредиту, або надання відстрочки погашення суми кредиту чи

його частини, або зміна валюти зобов'язання [13].

На думку С.М. Фроста, реструктуризованими є кредити, щодо яких урегульовано формальну домовленість про реструктуризацію боргу й позика класифікується як поточна, але при цьому строки погашення кредиту значно змінені [14].

Однак, такі визначення повною мірою не відображають усієї суті явища реструктуризації боргу. Адже, варто враховувати, що під час реструктуризації боргу, наприклад, може бути змінений первісний позичальник, знижена відсоткова ставка за користування кредитними коштами, однак строки погашення кредитної заборгованості можуть лишитися незмінними.

З огляду на це, пропонуємо власне визначення реструктуризації проблемного боргу позичальника перед банківською установою. Отже, *реструктуризація – це передбачений законодавством та нормативно керований комплекс заходів банківської установи, спрямований на врегулювання кредитної заборгованості та адаптований до поточної платоспроможності позичальника.*

Варто зазначити, що банківські установи, застосовуючи механізми врегулювання проблемних боргів у вигляді реструктуризації, пояснюють такі кроки піклуванням про позичальника. Однак, на нинішньому етапі розвитку банківського бізнесу, реструктуризуючи проблемний борг, банківські установи перш за все опікуються власними інтересами, серед яких підвищення якісних показників кредитного портфеля, посилення позицій економічної безпеки, отримання додаткового прибутку внаслідок змін умов первісного кредитного договору тощо.

Таким чином явище реструктуризації проблемних кредитних договорів є вигідним як для позичальника, так і для банківської установи. У таблиці 1 розглянемо види реструктуризації проблемних боргів та зазначимо кому у відносинах «клієнт-кредитор» зміна первісних умов кредитного договору є більш привабливою.

Таблиця 1

Зацікавленість сторін кредитних відносин у проведенні реструктуризації проблемного боргу

Вид реструктуризації	Вплив на позичальника	Вплив на кредитора
Кредитні канікули	Тимчасове фінансове розвантаження позичальника	Відсутність втрат. Гальмування процесів погіршення якості кредитного портфеля
Пролонгація строку дії кредитного договору	Зменшення базових місячних платежів за кредитною угодою. Необхідність здійснення більшої кількості щорічних страхувань предметів застави/іпотеки	Отримання прибутку у вигляді процентів за користування кредитними коштами за більш тривалий період
Зниження відсоткової ставки за користування кредитом	Абсолютна зацікавленість позичальника з огляду на зниження обсягів переплат за користування кредитними коштами	Недоотримання прибутку відносно до очікувань від початкового кредитного договору
Переведення боргу в національну валюту	Вигідність цього виду реструктуризації за умов послаблення позицій національної валюти	Можливість отримання додаткового прибутку за умов підвищення відсоткової ставки за користування кредитом у національній валюті
Рефінансування позичальника	Погашення проблемної частини боргу за умов видачі додаткових кредитних коштів (збільшення ліміту кредитування)	Збільшення кредитних обсягів. Отримання додаткового прибутку у вигляді відсотків за користування кредитом. Однак, ризикованість при кредитуванні позичальника, показник DPD ¹ якого поступово погіршується
Переведення боргу	Звільнення позичальника від кредитних зобов'язань. Однак, перехід права власності на предмет застави/іпотеки до іншої особи	Оновлення DPD. Покращення якості загального кредитного портфеля. Підтримання високих позицій банківської установи у зовнішньому середовищі

Джерело: складено автором на основі [11; 12]

Отже, наведене свідчить, що проведення реструктуризації проблемного боргу має свої позитивні наслідки як для банківської установи-кредитора, так і для позичальника, що з певних обставин не може належним чином виконувати взяті на себе кредитні зобов'язання, передбачені початковим кредитним договором.

Переслідуючи цілі щодо скорочення обсягів власних проблемних портфелів, банківські установи на нинішньому етапі розвитку банківського бізнесу, а також за умов широкого розгортання діяльності підрозділів внутрішньобанківського колекшену мають активно пропонувати проблемним позичальникам саме такі шляхи реструктуризації заборгованості та впроваджувати його у практику.

Отже, дослідження доводить, що реструктуризація проблемного боргу є привабливою як для позичальника, так і для банківської установи. Такі кроки банків - кредиторів назустріч проблемним позичальникам спонукають останніх до більш якісного та відповідального виконання взятих на себе договірних зобов'язань.

Варто враховувати, що у разі невиконання позичальником умов зміненого кредитного договору, кредитор має право в односторонньому порядку підвищити ставку відсотків за користування кредитом, що

¹ DPD – означає – Days past Due (кількість «Днів Після Дня очікуваної оплати» (кількість днів після виходу кредита із графіка)

потягне для позичальника суттєві витрати з огляду на тривалий період кредитування та значну суму залишку кредитної заборгованості. З огляду на це, банківським установам держави доцільно активніше застосовувати таку практику в повсякденній діяльності при реструктуризації проблемних боргів у вигляді, наприклад, змінення валюти кредиту. З одного боку такі кроки спонукатимуть боржника до відповідального обслуговування боргу, а з іншого боку, за умов порушення боржником договірних зобов'язань, принесе банківській установі додатковий прибуток при донарахуванні відсотків за користування кредитом.

Важливим та дієвим методом реструктуризації проблемного кредиту є *рефінансування позичальника*.

На нинішньому етапі розвитку банківського сектору України, рефінансування кредитної заборгованості може здійснюватись значною кількістю банківських установ, що ведуть активну кредитну політику. Такий вид капіталовкладень є перспективним для банківських установ, адже під вигідну банку та позичальнику відсоткову ставку за користування кредитом фінансова установа надає клієнту позику з метою погашення тієї, що вже існує в іншому банку.

Економічний ефект для позичальника є очевидним у разі отримання нового кредиту під відсоткову ставку, що є меншою за визначену первісним кредитором.

Наразі, переважна більшість банківських установ, що має намір рефінансувати позичальника іншої банківської установи, прагне повною мірою об'єктивно з'ясувати причини перекредитування клієнта іншої кредитної установи. Такі заходи обумовлені тим, що значна кількість потенційних позичальників, прагнучи рефінансувати свою заборгованість перед первісним кредитором, приховують від потенційного кредитора проблемність обслуговування вже отриманої кредитної угоди.

Поширеною є практика, коли представники системи банківського колекшену однієї кредитної установи спонукають проблемного позичальника до отримання кредиту в іншій банківській установі з метою повного погашення існуючого неякісного кредиту.

Крім іншого, дуже поширеними є випадки, коли представники первісного кредитора свідомо повідомляють потенційному позикодавцю викривлену інформацію щодо якості обслуговування позичальником існуючого кредитного договору.

Постає питання про гостру необхідність створення бюро кредитних історій, котре достовірно інформувало б потенційних кредиторів щодо репутації клієнтів, які мають бажання стати позичальниками банківських установ. Впровадження такого роду централізованих інформаційних бюро значним чином убезпечило б банківські установи від понесення збитків внаслідок непорядних та, інколи, шахрайських дій з боку потенційних позичальників банків України та, крім іншого, суттєво полегшило б роботу підрозділів внутрішньобанківської безпеки, верифікації та напряму повернення проблемних боргів.

Зазначене свідчить, що при значній привабливості інвестицій банківських установ у рефінансування боргу позичальників інших банків, сучасні кредитні установи, представлені на території України, мають виважено підходити до такого кредитування. Вважаємо, що на нинішньому етапі розвитку банківського сектору, з огляду на фінансово-економічну ситуацію в країні, банківським установам варто тимчасово утриматися від подібних інвестицій.

Практика свідчить, що за нинішніх умов функціонування банківського бізнесу, єдиним кредитором, що погодиться на рефінансування проблемного боргу є банк, у якому цей проблемний кредит раніше був отриманий і перед яким виникла прострочена заборгованість. Такий банк на відміну від конкурентних установ найбільшим чином зацікавлений у рефінансуванні проблемного боргу з огляду на те, що в іншому випадку погіршуються його рейтингові позиції за показниками якості кредитного портфеля, а також виникає потреба у формуванні підвищеного резерву за рахунок власних коштів.

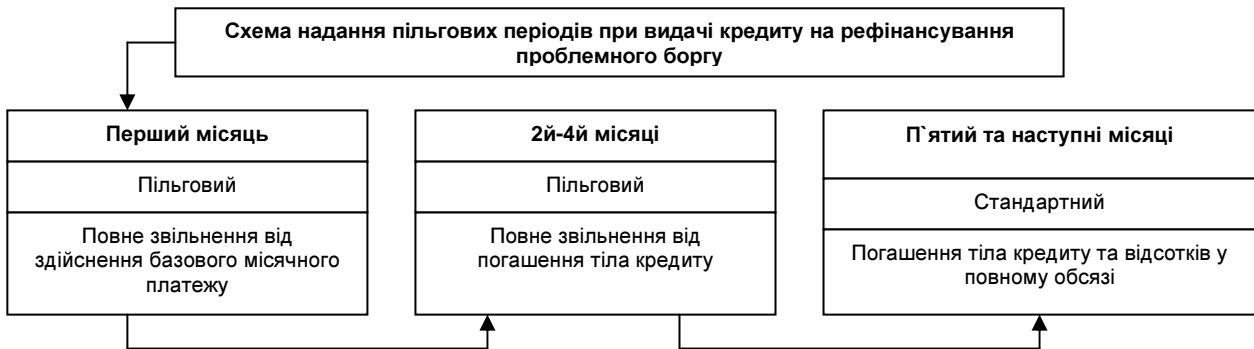
Рефінансуючи прострочений кредит, банківська установа має пропонувати проблемному позичальнику такі банківські продукти, що стимулюватимуть його до якомога швидшого погашення заборгованості за новим кредитним договором.

З цієї позиції пропонуємо застосовувати банківськими установами «плаваючу» відсоткову ставку за користування кредитом. Доцільним буде запропонувати проблемним позичальникам оформити новий кредит, умовами котрого буде передбачено, що половину строку буде діяти відсоткова ставка, наприклад, у 10,5% річних, а потім наступних п'яти років відсоткова ставка за користування кредитом буде збільшуватися на 10 відсоткових пунктів щороку.

Серед банківських продуктів, необхідних до провадження при рефінансуванні проблемного боргу, пропонуємо застосовувати на практиці виділення періодів з розмежуванням обов'язків погашення кредитної заборгованості, а також відсотків за користування кредитом. Таку схему відобразимо у рис. 1.

Вважаємо за доцільне при розробці банківськими підрозділами графіків погашення кредитів, виданих з метою рефінансування проблемних боргів, враховувати наведені рекомендації.

На пільгові періоди, на наше переконання, актуальним буде застосування зниженої відсоткової ставки за користування кредитом. Це дасть можливість позичальнику без зайвих витрат погасити частину заборгованості за тілом кредиту з можливістю випередження графіку погашення.

Рис. 1. Схема надання пільгових періодів при видачі кредиту на рефінансування проблемного боргу

Джерело: розроблено автором

Важливим, на нашу думку, є недопущення рефінансування банківською установою кожного проблемного кредитного договору. В таблиці 2 пропонуємо розглянути авторські пропозиції щодо критеріїв позичальників, з огляду на які варто приймати рішення щодо проведення рефінансування проблемного кредиту.

Таблиця 2

Обставини, що мають враховуватися при вирішенні питання щодо рефінансування проблемного кредиту

Обставина до врахування	Автокредит	Іпотечний кредит
Показник DPD	Не більше 60 днів	Не більше 90 днів
Термін після підписання договору	Не менше 6 місяців	Не менше 6 місяців
Строк до закінчення договору	Більше 3 місяців	Більше 6 місяців
Клас позичальника	Не нижче «Б»	Не нижче «Б»
Наявність проблемних кредитів в інших банках	Ні	Ні
Наявність підтвердженого доходу	Так	Так
Негативна репутація у зовнішньому середовищі (правоохоронні органи тощо)	Ні	Ні

Джерело: розроблено автором

Неврахування хоча б одного з наведених критеріїв може прямо вплинути на якість виконання позичальником умов нового кредитного договору.

Якщо ж позичальник не може бути класифікований як надійний, а прострочення за кредитом зростає, банк має шукати альтернативні шляхи введення такої угоди до числа надійних (непроблемних).

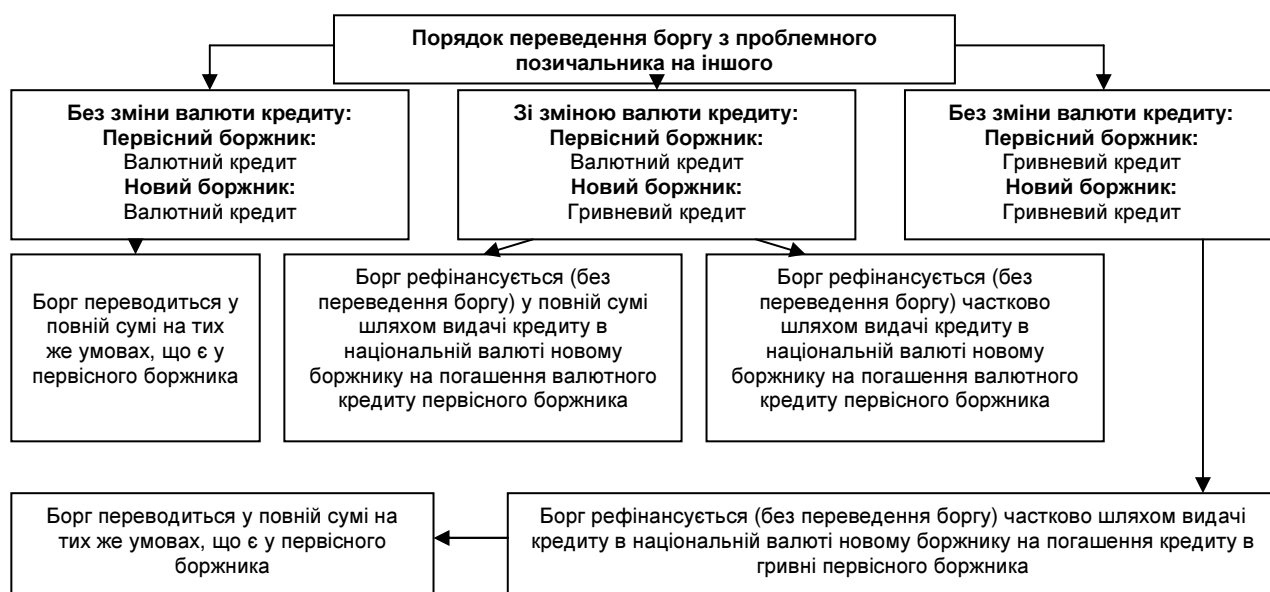
У даному випадку актуальним стає реструктуризація кредиту, при якій змінюється сам позичальник. Формально, умови кредитування за загальним правилом лишаються такими ж, як при первісному кредитному договорі, однак змінюється власник предмету застави чи іпотеки.

На практиці такий вид реструктуризації проблемного кредитного договору стає все більш популярним. Банківська установа зацікавлена у введенні кредиту в графік погашення з відповідним присвоєнням показнику DPD нульового значення. А діючий позичальник звільняється від обов'язку щодо виконання зобов'язань відповідно до діючого кредитного договору та договору застави/іпотеки.

Висновки з даного дослідження. Отже, проведення саме такої реструктуризації проблемного боргу за іпотечними та автокредитами обґрунтоване зацікавленістю як банківської установи, так і позичальника. Адже банк, що надав позику, має змогу керувати якістю кредитного портфеля, а клієнт – позичальник отримує привабливий для себе додатковий сервіс. Переведення боргу на іншого позичальника може відбуватися у випадках, якщо фізична особа-позичальник банку є іпотекодавцем/заставодавцем за договором іпотеки/застави транспортного засобу чи нерухомого майна.

Узагальнюючи результати даного дослідження, у рис. 2 пропонуємо розглянути авторську пропозицію щодо порядку переведення боргу за іпотечними та автокредитами з одного позичальника банківської установи на іншого. Наведемо умови, за яких можливо реструктуризувати проблемний кредит, а також запропонуємо можливі варіанти, завдяки яким банківська установа, що надала кредит, може зацікавити проблемного позичальника на шляху спонукання його до прийняття рішення щодо зміни структури боргу.

Отже, не викликає сумнівів, що такий вид реструктуризації проблемного боргу є необхідним до впровадження банківськими установами на шляху скорочення обсягів неякісного кредитного портфеля.

Рис. 2. Порядок переведення боргу з проблемного позичальника на іншого

Джерело: розроблено автором

Наведений на рис. 2 порядок дозволить запропонувати первісному та новому позичальникам варіант реструктуризації, що максимально задовольняє потреби клієнтів та сприятимуть досягненню стратегічних цілей банківської установи загалом та системи банківського колекшену зокрема.

Однак, варто зазначити, що наявність будь-якого широкого кола банківських продуктів з реструктуризації проблемних боргів не призведе до бажаного результату за умов невизначеності чіткого порядку дій відповідальних структурних підрозділів.

Література

1. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 року N 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>.
2. Барановський О.І. Фінансові кризи: передумови, наслідки і шляхи запобігання : монографія / О.І. Барановський. – К. : Київський Національний торговельно-економічний університет, 2009. – 754 с.
3. Волохов В.І. Економічна природа і зміст кредитної діяльності банку в аспекті оцінювання її ефективності / В.І. Волохов // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 109–117.
4. Геєць В.М. Макроекономічна оцінка грошово-кредитної та валютно-курсової політики України до і під час фінансової кризи / В. Геєць // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 5–23.
5. Дядечко Л.М. Управління проблемними кредитами в банках України в умовах економічної кризи / Л.М. Дядечко // Науковий вісник ЧДІЕУ. Сер.: Економіка. – 2011. – Випуск 3. – С. 240-245.
6. Коваленко В.В. Розвиток науково-методичних підходів до оцінки проблемних кредитів як складової системи управління проблемними кредитами банку / В. Коваленко, Т.Болгар // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 10. – С. 185–195.
7. Прийдун Л.М. Ефективне управління проблемними кредитами як основа оптимізації відносин між банком та позичальником [Електронний ресурс] / Л.М. Прийдун. – Режим доступу : <http://intkonf.org/priydu-lm-efektivne-upravlinnya-problemnimi-kreditami-yak-osnova-optimizatsiyi-vidnosin-mizh-bankom-ta-pozichalnikom>.
8. Рясних Є.Г. Система управління кредитним портфелем у комерційному банку / Є.Г. Рясних, А.А. Пономарьов, М.О. Микитин // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 2. – С. 146–149.
9. Смулов А.М. О перспективных подходах банков к работе с проблемной и просроченной ссудной задолженностью / А.М. Смулов, О.А. Нурзат // Финансы и кредит. – 2010. – № 33. – С. 2–18.
10. Стігліц Дж. Приборкання непокірних фінансів [Електронний ресурс] / Дж. Стігліц // Економічна правда ; від 13.07. 2010 р. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua>
11. Роз'яснення НБУ стосовно реструктуризації кредитної заборгованості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bank-stories.blogspot.com/2009/08/blog-post_3482.html
12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони банкам змінювати умови договору банківського вкладу та кредитного договору в односторонньому порядку: Закон України від 12 грудня 2008 року № 661-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/661-17>
13. Процедура по виконанню дій щодо змін умов кредитування фізичних осіб працівниками бек-офісу: Розпорядження Правління ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» № 683 РП від 14.12.2009 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aval.ua>
14. Фрост С.М. Настольная книга банковского аналитика : деньги, риски и профессиональные приемы / С.М. Фрост. – Днепрпетровск : Баланс Бизнес Букс, 2006. – 672 с.

References

1. Civil Code of Ukraine is from January, 16, 2003 N of 435-IV, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page>.
2. Baranovskiy, O.I. (2009), *Finansovi kryzy: peredumovy, naslidky i shliakhy zapobihannia* [Financial crises: pre-conditions, consequences and ways of prevention], monograph, Kyivskiy Natsionalnyi torhovelno-ekonomichnyi universytet, Kyiv, Ukraine, 754 p.
3. Volokhov, V.I. (2008), "Economic nature and content of credit activity of bank is in the aspect of evaluation of its efficiency", *Finansy Ukrainy*, no. 8, pp. 109–117.
4. Heiets, V.M. (2009), "Macroeconomic estimation of monetary and currency-course policy of Ukraine to and during a financial crisis", *Ekonomika Ukrainy*, no. 2, pp. 5–23.
5. Diadechko, L.M. (2011), "Management of problem credits in the banks of Ukraine in the conditions of economic crisis", *Naukovyi visnyk ChDIEU. Ser.: Ekonomika*, issue 3, pp. 240-245.
6. Kovalenko, V.V., Bolhar, T.M. (2013), "Development of scientific and methodological approaches to the assessment of problem loans as a component of managing problem loans of the bank", *Aktualni problemy ekonomiky*, no.10, pp. 185–195.
7. Pryidun, L.M. "Effective management of problem loans as basis of optimization the of relations between the bank and by the borrower", available at: <http://intkonf.org/priyidun-lm-efektivne-upravlinnya-problemnimi-kreditami-yak-osnova-optimizatsiyi-vidnosin-mizh-bankom-ta-pozichalnikom>.
8. Riasnykh, Ye.H., Ponomarov, A.A., Mykytyn, M.O. (2011), "The system of credit portfolio management in a commercial bank", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, no. 2, pp. 146–149.
9. Smulov, A.M. and Nurzat, O.A. (2010), "About of promising approaches of banks to working with problem and of overdue loan indebtedness", *Finansy i kredit*, no. 33, pp. 2–18.
10. Stihlits, Dzh. (2010), « Taming of unruly finance», *Ekonomichna Pravda*, available at: <http://epravda.tsom.ua>.
11. Clarification of the NBU in relation restructuring the credit Debt, available at: http://bank-stories.blogspot.tsom/2009/08/blog-post_3482.html
12. Law of Ukraine on December 12, 2008 № 661-VI. On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine regarding the prohibition banks to change the terms of bank deposit agreement and of the loan agreement to unilaterally: available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/661-17>
13. Dispositions the Board of PJSC "Raiffeisen Bank Aval» № 683 RP from 14.12.2009, Procedure on the implementation of actions relatively changing conditions of lending to individuals of employees back-office, available at: <http://www.aval.ua>
14. Frost, S.M. (2006), *Nastolnaya kniga bankovskogo analitika : dengi, riski i professionalnyye priyemy* [Tabletop book of banking analyst: money, risks and professional techniques], Balans Biznes Buks, Dnepropetrovsk, Ukraine, 672 p.

УДК 519.86:336

Волощук В.Р.,
керуючий Кам'янець-Подільським відділенням АТ «БрокБізнесбанк»

МОДЕЛЮВАННЯ РИЗИКІВ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Voloshchuk V.R.,
governor Kamenetz-Podolsky of department JSC "Brokbiznesbank"

MODELING OF RISKS CREDIT AND INVESTMENT ACTIVITI OF BANKS

Постановка проблеми. Ефективне управління кредитним ризиком банку в умовах нестабільності й мінливості зовнішнього середовища має проводитися у контексті додержання чітких стратегічних орієнтирів розвитку кредитної діяльності. Найважливіший та водночас найскладніший етап процесу управління банківськими ризиками – це кількісне оцінювання їх величини. Від того, наскільки об'єктивно та якісно здійснюються процедури квантифікації ризиків, від досконалості застосовуваних методик вимірювання значною мірою залежить ефективність усього процесу управління ризиками, а отже, і надійність банківської установи.

В умовах реформування банківської системи країни саме ці питання діяльності банків потребують значної уваги та набувають особливої ефективності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В теорії авторами Вітлінський В.В. [1], Лупенко Ю.О., Пугачов М.І., Месель-Веселяк В.Я. [7], Криклій О.А., Маслак Н.Г. [2], Примостка Л.О. [10] та на практиці НБУ і комерцбанками для оцінювання ризиковості діяльності банку використовують різноманітні методичні прийоми (статистичні методи, фінансові коефіцієнти, аналітичні моделі, рейтингові системи тощо), кожен з яких свої переваги, а тому активний науковий пошук у цьому